

Snickaren Jonas Jönsson i Pilagård

Hugos farfars farfar

Jonas Jönsson föddes i Styrestad den 22 februari 1706 och var den äldste i sin syskonkrets. En äldre bror dog före Jonas födelse.

Han gifte sig 1732 med Anna Hansdotter från kronohemmanet Gislabol i Kvibille. Där bodde de fram till 1740, då de flyttade till Pilagård, likaså i Kvibille. Annas far, Hans Jönsson i Gislabol, brukade även denna gård.

I Pilagård bodde Jonas med familj som "inhyses". Därav framgår det, att Jonas inte längre arbetade med jordbruket, utan från och med nu var en fri yrkesarbetare. Han hade sin utkomst som snickare.

De begåvades med sju barn. De tre yngsta, däribland Hieronymus, föddes i Pilagård.

Omkring 1770, efter trettio år i Pilagård, flyttade Jonas med hustru och de två yngsta sönerna, 25-årige Hieronymus och den 23-årige Sven till Snerpestugan vid Sperlingsholm i Övraby.

När han dog har inte gått att få fram. Däremot berättar dödboken för Övraby, att den 22 april 1783 "befanns Jonas Jönssons änka Anna Hansdotter död på marken utom Västre port, 73 år gammal"

De äldsta uppgifterna om Kvibille på 1700-talet är tämligen sparsamma. Omkring 1770 hade socknen mindre än 600 invånare. Barnrikedomen var stor men också barnadödligheten. 55 bönder och 29 torpare fanns 1785. Prosten antecknar då att socknen hade 10 backstugusittare och 5 gamla på undantag. Vidare antecknas att det fanns två gästgiverier, som betjänade de talrika vägfarande mellan Göteborg och Skåne, och tre krogar, som främst släckte sockenbornas törst.

Eftersom Jonas Jönsson var snickare torde det vara påkallat att något dröja vid hur bostadshusen tedde sig på hans tid. Flera tidstypiska exempel finns att peka på: Göringegården vid Varberg (flyttade från Harplinge), Kulsegården på Galgberget i Halmstad (likaså flyttad från Harplinge) och Oktorpsgården på Skansen (flyttad från Slöinge).

Oftast var ryggåsstugan knuttimrad av breda och kraftiga plankor, som på insidan slätbilats och hyvlats på utsidan fått vara rundade. Härbärgshuset var uppfört i skiftesverk. Taktäckningen utgjordes av näver och torv. Under 1700-talet började halmtäckningen bli vanlig.

Stugans två sängar hade sin traditionella plats mellan västgaveln och eldstadsmuren på södra långväggen. I sängarna hade ofta med oljefärg textats tänkespråk. Här är ett prov:

Skall helsa och skall kassa ej ta slut
Då stig i gryningen ifrån ditt läger
Och lyktas så vid åtti år ditt lopp
Sätt på din plåt att fyra steg du opp.

Hur gammal Jonas Jönsson blev innan han lämnade sin mödosamma värld, vet vi inte. Säkert sträckte sig arbetsdagen från tidig morgonväkt till sen kväll. En stor familj hade han att dra försorg om. För förflyttning från hem till byggplats fanns inte mycket annat att välja på än apostlahästarna. Med matsäck och verktyg. I ur och skur. Hur var det Erik Axel Karlfeldt diktade:

Mina fäder, jag ser er i drömmarnas stund,
Och min själ blir beklämd och vek.